

Skötselplan för naturreservatet Abborrtjärnbergshuvudet

Denna skötselplan är en bilaga till Länsstyrelsens beslut 2019-11-26 om bildande av naturreservatet Abborrtjärnbergshuvudet

Innehållsförteckning

1. Allmänt	1
2. Reservatets syfte	1
3. Prioriterade bevarandevärden	2
4. Administrativa uppgifter	2
5. Mål och åtgärder	3
5.1 Skog	3
5.2 Våtmarker, sjöar och vattendrag	6
5.3 Kulturmiljövärden	6
5.4 Anläggningar och information	6
5.5 Gränser	7
5.6 Tillfartsvägar	7
6. Sammanfattning av skötselåtgärder	9
7. Källhänvisning	9

Bilagor

- A. Översiktskarta
- B. Skoglig naturvärdesklassning, Zon för stig.

1. Allmänt

Denna skötselplan anger riktlinjerna och målen för skötseln av Abborrtjärnbergshuvudet. Vid planering och utförande av skötselåtgärder ska syftet med naturreservatet och reservatsföreskrifterna vara styrande. Andra aktuella regelverk och riktlinjer ska också beaktas.

Bevarandemålen för de ingående naturtyperna styr vilken slags naturvårdande skötsel som planeras.

Hela naturreservatet ägs av Naturvårdsverket.

2. Reservatets syfte

Syftet med reservatet är att bevara områdets värdefulla naturmiljö med dess opåverkade karaktär och biologiska mångfald. Skogar, våtmarker, sjöar, vattendrag och andra ingående ekosystem ska ges förutsättningar att utvecklas naturligt. Syftet är även att motverka fragmentering av området och att de delar av reservatet som idag har lägre naturvärden ska utvecklas i riktning mot ett naturligt tillstånd. Inom ramen för

ovanstående är reservatets syfte också att ge möjlighet till naturupplevelser och friluftsliv.

Syftet ska nås genom att:

- Inget skogsbruk bedrivs i området.
- Exploateringar och annan verksamhet som kan skada naturmiljön i området förhindras.
- Områdets skogliga värdekärnor lämnas för fri utveckling. Det kan dock bli aktuellt att genomföra naturvårdsbränning i vissa värdekärnor.
- Utvecklingsmarker och arronderingsmarker återställs till naturskog genom naturvårdsbränning.
- Vid behov återställa områdets naturliga hydrologi genom att till exempel lägga igen diken, åtgärda vandringshinder eller återställa vattendrag efter flottledsrensning.
- Främmande arter som bedöms utgöra ett hot mot ekosystemen i reservatet om möjligt tas bort.
- Naturliga störningar som till exempel översvämningar och stormfällningar tillåts ha ett naturligt förlopp. Bränder kan dock släckas vid behov.
- Fällning av träd undviks vid alla typer av åtgärder, förutom vid avveckling av främmande trädslag.
- Alla åtgärder i reservatet planeras så att körskador och annan påverkan på markskiktet undviks.
- Besökare informeras om reservatets naturvärden.
- Eventuella anordningar för friluftslivet anläggs på ett sätt som inte medför störningar eller skada för växt- eller djurlivet.

3. Prioriterade bevarandevärden

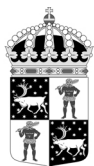
Abborrtjärnbergshuvudets värdekärnor består till största delen av prioriterade skogstyper enligt skogsstrategin. Vissa delar av reservatet är mycket produktiv och består av väl sluten högstammig tallskog med urskogskaraktär som tillhör Norrbottens mest värdefulla. Örtrik granskog samt asprik blandskog är vanligt förekommande. Reservatets prioriterade bevarandevärden är den urskogsartade skogen och dess höga naturvärden avseende förekomsten urskogsstrukturer, brandpåverkan samt innehåll av sällsynta arter. Lappranunkel som är utpekad natura 2000 art och Liten aspgelélav som ingår i åtgärdsprogrammet för hotade arter och naturtyper förekommer i reservatet. Abborrtjärnbergshuvudet ligger i ett kluster med flera andra naturreservat och planerade naturreservat och bidrar därför till landskapets bevarande av gemensamma naturvärden.

Skogsavverkning eller annan exploatering skulle innebära att områdets naturvärden förstörs.

4. Administrativa uppgifter

Naturreservatets namn: Abborrtjärnbergshuvudet

Kommun: Boden

Länsstyrelsen
Norrbotten

SKÖTSELPLAN

Datum
2019-11-26

Bilaga 5

3 (9)

Diarienummer
511-1237-2017

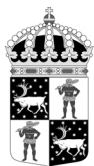
NVR ID
2044072

Lägesbeskrivning: 20 km NV om Gunnarsbyn
Area: ca 417 ha
Fastigheter och ägare: Brändberget 3:22, Naturvårdsverket
Sameby: Gällivare
Förvaltare: Länsstyrelsen

5. Mål och åtgärder

5.1 Skog

Skogarna i reservatet utgörs till övervägande del av naturskogsmiljöer i olika successionsstadier efter brand och dessa är klassade som värdekärna. I reservatet ingår även områden som är påverkade av modernt skogsbruk där dom två större hygge/fröträdsställning med lämnade hänsynsträd/fröträd är klassade som värdekärna och dom fyra mindre hyggena klassats som arronderingsmark. Dom fyra mindre utgör endast ca 4 ha och vi bedömer att det inte krävs några speciella åtgärder i dessa. Det kan bli aktuellt med naturvårdsbränning delar av naturreservatet. Vi förordar dom två större hygget/fröträdsställningen med lämnade överståndare, se bild 1, 2 och 3. Dessa två är frisk blåbär/ris typ på blockrik morän. Fröträdsställningen har dock markberetts vilket kan påverka möjligheterna till bränning. Själva Abborrtjärnbergshuvudets västra sluttningar ner mot sjön har så pass höga naturvärden att det är olämpligt att naturvårdsbränna där i dagsläget. Där finns gott om gamla överståndare, rikligt med död ved samt stavatallskog. Dom delar som innehåller en hög andel grov asp eller sälg bör inte ingå i eventuell bränning. Men brand intill dessa kan gynna spridningen av asp och sälg. Trots att skogarna är gamla och urskogsartade och har ett stort inslag av död ved bör spontant uppkomna bränder om möjligt få löpa fritt i hela reservatet.

Länsstyrelsen
Norrbotten

SKÖTSELPLAN

Bilaga 5

4 (9)

Datum
2019-11-26

Diarienummer
511-1237-2017

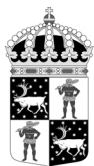
NVR ID
2044072

Bild 1. Fröträdsställningen markberedd. Foto Frederic Forsmark 2006.

Bild 2. Fröträdsställningen innan markberedningen. Foto Frederic Forsmark 2005.

Länsstyrelsen
Norrbotten

Datum
2019-11-26

Diarienummer
511-1237-2017

NVR ID
2044072

Bild 3. Vy över hygget på berget. Foto Frederic Forsmark 2005.

Sjön Långhedträsket omges främst av tallskog av varierande ålder. Marken är blockrik och närmast sjön sticker kala stenar upp. Förutom tallskog runt sjön finns en örtrik aspklon, en lövbränna och tallklädd myr. Vid sjöns västra strand och på myren i söder finns äldre timringar där stockar fortfarande sticker upp ur vegetationen. Det är området runt sjön som föreslagits för friluftslivs anläggningar.

Målsättningen inom alla skyddade områden är att främmande trädslag (t ex *contortatall*) inte ska finnas. Idag finns inga uppgifter om att *contortatall* skulle ha etablerats inom reservatet. Om *contortatall* eller andra främmande trädslag upptäcks inom värdekärnorna i samband med gränskontroll eller andra besök till området ska detta rapporteras och åtgärdas

Bevarandemål

- Arealen värdekärna får inte minska; målet är att arealen värdekärna ska öka i takt med att arronderingsmarken uppnår statusen värdekärna.
- Naturvärden ska bevaras och växt- och djurlivet ska tillåtas utvecklas fritt. Förändringar i naturtillståndet ska främst ske genom naturlig succession och naturliga processer. Naturvårdsbränning kan bli aktuellt.
- Utred möjligheten till naturvårdsbränning i dom talldominerade delarna.
- Främmande trädslag som t. ex *contortatall* ska inte förekomma.

Skötselåtgärder

- Borttagande av främmande trädslag som upptäcks inom reservatets värdekärnor.
- Utred möjligheterna till naturvårdsbränning.

5.2 Våtmarker, sjöar och vattendrag

Länsstyrelsen har inte genomfört någon riktad naturvärdesinventering av reservatets våtmarker, sjöar eller vattendrag. Vid och utanför den östra reservatsgränsen hittades diken vid inventeringen 2006, dessa syns även i nationella höjdmodellen. Det är vid beslutstillfället oklart hur mycket dessa diken påverkar miljön inom reservatet men om senare inventeringar visar på någon yttre påverkan som skulle kunna åtgärdas genom aktiva åtgärder kan nedanstående mål och åtgärder komma att anpassas i enlighet med detta.

Bevarandemål

- Naturlig hydrologi ska bevaras och växt- och djurlivet skall tillåtas utvecklas fritt. Förändringar i naturtillståndet ska i första hand ske genom naturlig succession och naturliga processer.

Skötselåtgärder

- Inga aktiva skötselåtgärder.

5.3 Kulturmiljövärden

Resterna av en gammal timmerkoja påträffades under inventeringen vid sjön Långhedträsket västra sida. Även ute på myren öster om sjön finns delar av äldre timringar kvar.

5.4 Anläggningar och information

Abborrtjärnbergshuvudet är ett förhållandevis okänt utflyktsmål. Området nyttjas så vitt Länsstyrelsen känner till endast i begränsad omfattning för jakt, utflykter och bärplockning. Reservatet bedöms dock ha utvecklingspotential som utflyktsmål för både rörligt friluftsliv och turism. Trots att området nu ges naturreservatsstatus och områdets höga natur- och friluftslivsvärden blir mer kända för allmänheten bedömer länsstyrelsen att antalet besökare kommer att påverkas marginellt.

I området saknas stigar, eldstäder och andra iordningsställda anläggningar för rörligt friluftsliv. Behovet av anläggningar och stigar behöver kontinuerligt utvärderas. Utgångspunkten för detta är att reservatet ska nyttjas för rörligt friluftsliv utifrån sina naturgivna förutsättningar.

Om behov uppkommer på grund av till exempel markslitage och det bedöms vara förenligt med reservatets syften kan nya anläggningar för att kanalisera eller främja

friluftslivet iordningsställas. Till exempel kan då möjligheterna att anlägga en stig inom zon enligt bilaga B undersökas.

En kombinerad informationsskylt tillsammans med naturreservat Långhedberget, Yttre storberget samt Mossvikberget föreslås, den kan placeras utanför naturreservatet. Gärna längs den gemensamma infartsvägen från väg 760. En kombinerad informationsskylt med flera naturreservat och vad dom erbjuder ger besökare valmöjligheter samt inspirera till besök.

Digital information om naturreservatet finns på länsstyrelsens hemsida. Den platsbundna informationen kan utgöras av ovan föreslagna kombinerade informationsskylt med information om reservaten, vad dom har att erbjuda och vilka regler som gäller.

Skötselmål

- Besökaren ska göras medveten om naturreservatets natur- och kulturmiljövärden och vad man bör tänka på vid besöket.
- Vid naturvårdande skötselåtgärder ska allmänheten på ett lättillgängligt sätt kunna få information om bakgrund, orsak och mål med åtgärden.

Skötselåtgärder

- Vid naturvårdande skötselåtgärder sätts skyltar med information om åtgärden upp i anslutning till aktuellt skötselområde.
- Utred möjligheten till en kombinerad informationsskylt med flera reservat.

5.5 Gränser

Naturreservatets gränser ska markeras enligt Naturvårdsverkets anvisningar snarast efter att naturreservatet har beslutats.

Skötselmål

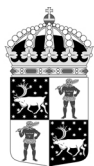
- Reservatets gränser ska vara tydligt markerade enligt Naturvårdsverkets anvisningar.

Skötselåtgärder

- Kontroll av gränsmarkeringarna och rågångar ska göras löpande.
- Vid behov åtgärdas otydliga rågångar och markeringar.

5.6 Tillfartsvägar

Lämpligaste tillfartsvägen till reservatet från väg 760 mellan Långforsen och Aspliden är norrut på skogsbilväg som ägs av SCA. Efter 300m tag vägen åt vänster och efter ytterligare 2 km delar sig vägen. Åt höger ligger naturreservaten Yttre Storberget och Mossavikberget. Tag vänster och efter ca 6 km går det att svänga höger upp på Abbotjärnbergshuvudet, se även bilaga A.

Länsstyrelsen
Norrbotten

SKÖTSELPLAN

Datum
2019-11-26

Bilaga 5

8 (9)

Diarienummer
511-1237-2017

NVR ID
2044072

Naturvårdsverket har tecknat ett löpande avtal med väghållaren SCA som reglerar länsstyrelsens och allmänhetens tillgång till reservatet. SCA ansvarar för att vägarna underhålls till den standard som är normalt förekommande för skogsbilvägar. Avtalets miniminivå är att vägarna ska vara framkomliga med personbil under barmarksperioden. Se vägavtal med SCA för den avtalade vägens sträckning.

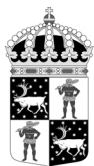
Länsstyrelsen bör följa besöksutvecklingen i reservatet och utvärdera vilket behov som finns av vägförbindelse till naturreservatet, utöver Länsstyrelsens egna behov vid tillsyn och skötselåtgärder.

Skötselmål

- Länsstyrelsen ska ha kännedom om vägens skick för att kunna anpassa information och eventuellt vidta åtgärder.
- Tillfartsvägarna till reservatet ska vara i sådant skick att de kan trafikeras med personbil.

Skötselåtgärder

- Vägens status kontrolleras vid övrig tillsyn av reservatet.

Länssstyrelsen
Norrbotten

SKÖTSELPLAN

Datum
2019-11-26

Bilaga 5

9 (9)

Diarienummer
511-1237-2017

NVR ID
2044072

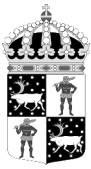
6. Sammanfattning av skötselåtgärder

Avsnitt	Vad	När
	Översyn och eventuell revidering av Skötselplan	Senast 2029
5.1	Skog	
	Avveckling av främmande trädslag	Vid behov
	Naturvårdsbränning	Efter utredning
5.4	Anläggningar och information	
	Utred möjligheten till kombinerad informationsskylt	Snarast efter att beslutet vunnit laga kraft
	Uppsättning av skyltar med information om skötselåtgärd	I samband med skötselåtgärden
5.5	Gränser	
	Kontroll av gränsmarkeringarna och rågångar	Löpande
	Vid behov åtgärda otydliga rågångar och markeringar	Vid behov
5.6	Tillfartsvägar	
	Vägens status kontrolleras	Vid övrig tillsyn

7. Källhänvisning

Länssstyrelsen 2003, 2005, 2006, 2007, 2008, 2010

Data från fältinventering

511-1237-17

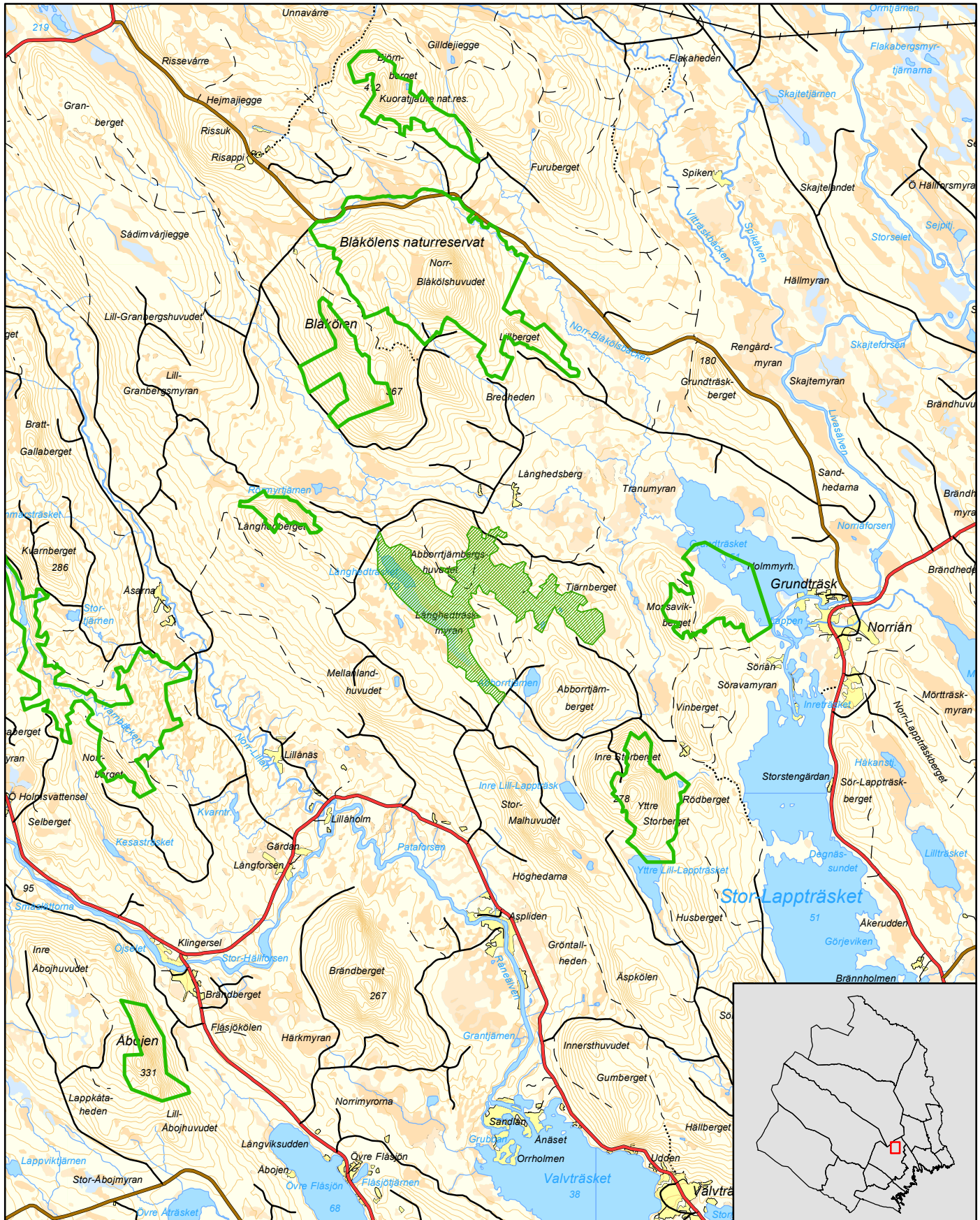
NVR ID 2044072

Bilaga A

Naturreservatet Abborrtjärnbergshuvudet

Boden kommun

Skala 1:100 000

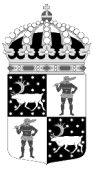
Länsstyrelsen
Norrbotten

© Länsstyrelsen Norrbotten och © Lantmäteriet

- Gräns för naturreservatet
- Övriga naturreservat

0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 Kilometer

511-1237-17

NVR ID 2044072

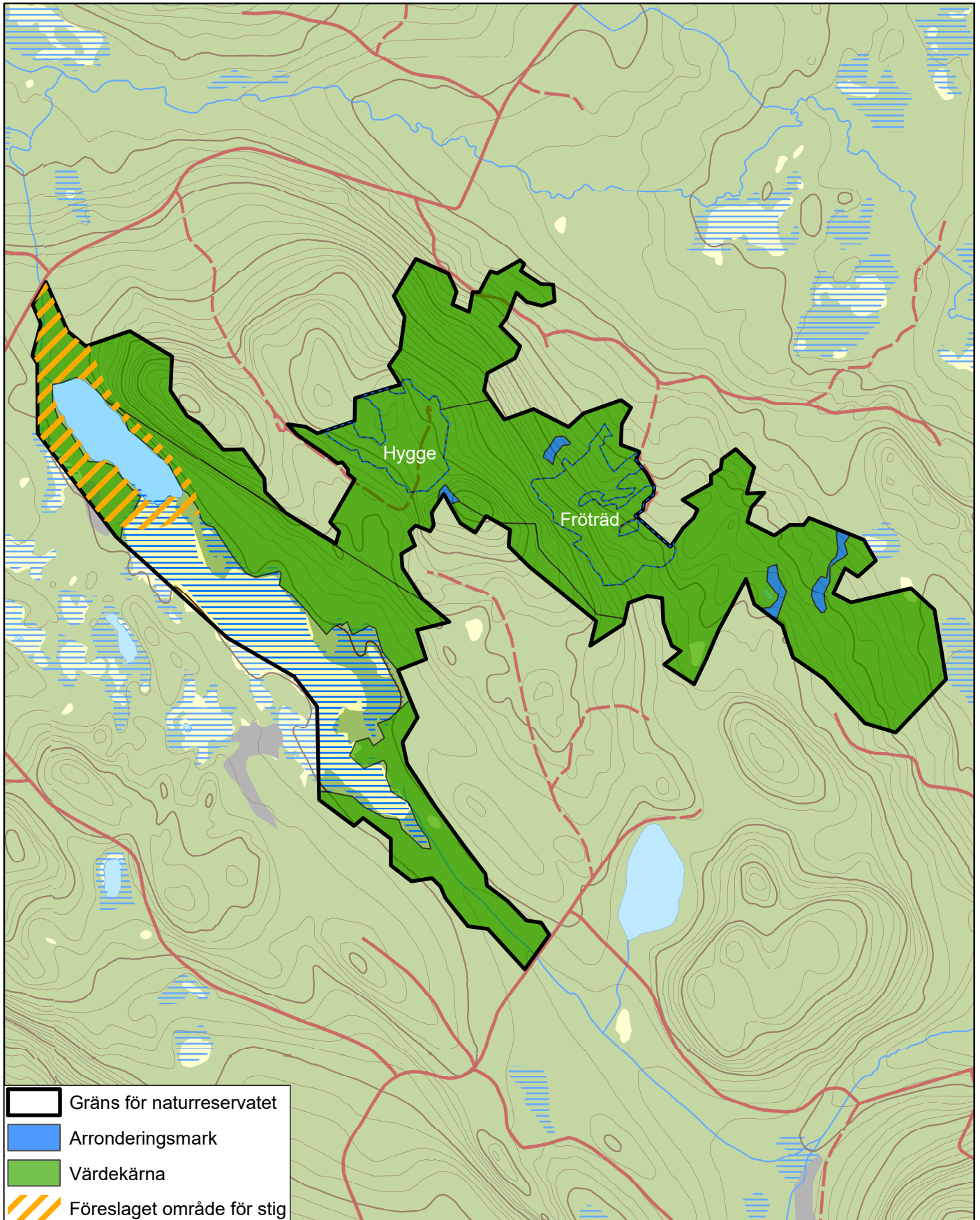
Bilaga B

Naturreseptatet Abborrtjärnbergshuvudet

Area ca 417 ha

Skala 1:25 000

Länsstyrelsen
Norrbotten

© Länsstyrelsen Norrbotten och © Lantmäteriet

0 250 500 750 1 000 1 250 1 500 1 750 2 000 Meter

